

Obsah

1	Předmluva	7
2	Úvod	11
3	Pojem menšina a pokusy o její definici	15
3.1	Základní kategorizace menšin	18
3.1.1	Náboženské menšiny	18
3.1.2	Jazykové menšiny	19
3.1.3	Etnické menšiny	19
3.1.4	Národnostní menšiny	21
3.2	Pokusy o definici pojmu menšina v mezinárodním právu	23
3.2.1	Pokusy o syntetickou definici	23
3.2.2	Pokusy o definici v rámci Společnosti národů	24
3.2.3	Pokusy o definici v rámci OSN	26
3.2.4	Závěr	31
3.3	Menšiny jako subjekt mezinárodního práva	32
4	Problém menšin v historické perspektivě	35
4.1	Problém menšin od Westfálského míru po Berlínský kongres (1648–1878)	35
4.2	Problém menšin v období Společnosti národů (1919–1939)	38
4.3	Závěr	41
5	Problém menšin v rámci systému OSN	43
5.1	Mezinárodní normy hmotného práva vztahující se k menšinám vytvořené po roce 1945	45
5.2	Některé problémy mezi hmotnými normami mezinárodního práva, které se týkají ochrany menšin	58
5.2.1	Vztah mezi prevencí diskriminace a ochranou menšin	58
5.2.2	Práva menšin jako skupin v kontextu lidských práv	60
5.2.3	Vztah mezi menšinovými právy a právem lidí na sebeurčení	60
5.3	Význam čl. 27 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech v mezinárodním právu hmotném	63
5.4	Závěr	67
6	Menšiny v celoevropském kontextu	69
6.1	Období „stagnace“ (1945–1975)	70
6.2	Období „pomalého rozvoje“ (1975–1990)	72

6.3	Období „intenzivního hledání“ (od roku 1990)	74
6.4	Mezinárodní normy hmotného práva přijaté na půdě regionálních organizací Evropy	74
6.4.1	Výsledky práce KBSE/OBSE a smlouvy uzavřené zainteresovanými účastnickými zeměmi.	74
6.4.1.1	Bilaterální smlouvy	75
6.4.2	Výsledky práce Rady Evropy na poli ochrany menšin	78
6.5	Závěr	82
7	Procesně právní mechanismy mezinárodního práva k zajištění a ochraně práv menšin	83
7.1	Kontrolní mechanismy	83
7.2	Kontrolní mechanismus po roce 1945 – obecný přístup	84
7.3	Kontrolní mechanismus v rámci OSN	86
7.3.1	Charta OSN z roku 1945 a související normy mezinárodního práva	86
7.3.1.1	Komise pro lidská práva	86
7.3.1.2	Subkomise pro prevenci diskriminace a ochranu menšin	86
7.3.1.3	Zvláštní zpravodaj	88
7.3.1.4	Soudní kontrola	89
7.3.1.5	Zvláštní mise	89
7.3.2	Mezinárodní pakt o občanských a politických právech – 1966	90
7.3.3	Opční protokol k Mezinárodnímu paktu o občanských a politických právech – 1966	91
7.3.4	Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech – 1966	92
7.3.5	Úmluva o zabránění a trestání zločinu genocidia – 1948	93
7.3.6	Mezinárodní úmluva o odstranění všech forem rasové diskriminace – 1965	96
7.3.7	Úmluva proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání – 1984	97
7.3.8	Deklarace o právech osob patřících k národnostním nebo etnickým, náboženským nebo jazykovým menšinám – 1992	97
7.4	Kontrolní mechanismus v rámci OBSE	98
7.4.1	Vysoký komisař pro národnostní menšiny	99
7.4.2	Dlouhodobé mise OBSE	101
7.4.3	Úřad pro demokratické instituce a lidská práva (ODIHR)	102
7.4.4	Ostatní kontrolní mechanismy v rámci „lidské dimenze“ OBSE	102
7.5	Kontrolní mechanismus v rámci Rady Evropy	102
7.5.1	Evropská úmluva o lidských právech ve znění dodatkového protokolu č. 11 z roku 1994	103
7.5.2	Evropská sociální charta – 1961	104
7.5.3	Rámcová úmluva o ochraně národnostních menšin – 1995	104
7.5.4	Evropská charta pro regionální a menšinové jazyky – 1993	105
7.5.5	Odpovědnost státu a jednotlivce	105
8	Závěr	109
9	Resumé	113

Bibliografie	115
A Základní pojmy	I
B Chronologický seznam důležitých mezinárodních dokumentů v oblasti ochrany menšin	V
C Některé bilaterální a multilaterální smlouvy týkající se menšin	IX
D Smlouvy, dohody a politické deklaráce uzavřené vzájemně mezi zeměmi střední a východní Evropy, a členskými státy Evropské Unie, které se dotýkají práv a postavení příslušníků menšin	XI
E Stálý dvůr mezinárodní spravedlnosti (Permanent Court of International Justice) pouze vybraná judikatura	XV
F Mezinárodní soudní dvůr (International Court of Justice) pouze vybraná judikatura	XVII